

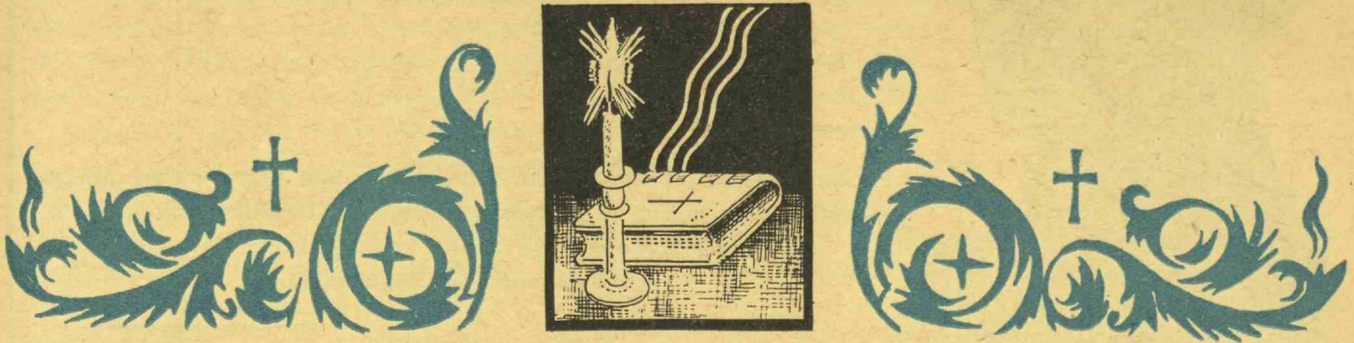
V.K-ma

LUO LIPPUJEN!

N:o 9 — 1937 Toukokuun 18 päivänä Smk. 3:—

Luo lippujen!

N:o 9. Vastaava toimittaja: VILJO LIUS 18. 5. 1937.

RAJAN YLI

Muuan matkustaja kertoo kokeneensa ihmeellisen elämyksen kulkiessaan junassa rajan yli — Neuvosto-Venäjän alueelle.

Oli kuin olisi tullut paholaisten valtakuntaan. Ilo oli poissa... Sydäntä ahdisti. Lapsiakin painoi välittömän leikillisyyden sijasta kärsimysten vanhentava kuorma...

Mutta tunnemmeko me sen rajan, joka kulkee ihmissielujen kautta ja jakaa ne kahtia — „Jumalan valkuntaan" ja „maailmaan"? Olemmeko käyneet rajan yli?

Eräässä hengellisessä kirjassaan lausuu past. Muroma sen ajatuksen, että kääntyminen on eräältä osaltaan kulkemista rajan yli — ei tietoa, ei vakaumusta kristillisyyden totuudesta, ei hyviä päätelmiä, ei katumusta syntisen elämän vuoksi, ei edes uskonnollista tunnekuolemaa. Vaankulkemista rajan yli!

Mitä merkitsee kulku rajan yli? Nim. sellainen kulku, joka ratkaisevasti vie uuden valtakunnan kansalaisuuteen ja alamaisuuteen — kuten moni suomalainenkin on antautunut vieraan maan asukkaaksi, alistuen sen maan velvollisuuksiin ja nauttien niiden oikeuksia.

Mainitsen vain yhden piirteen: rajan yli kulkeminen tietää siirtymistä pimeydestä valkeuteen — valheesta totuuteen.

Paavali sanoo kirjeessään kolossalaisille kiittävänsä Isää siitä, että tämä oli tehnyt heidät soveliaiksi „olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on valossa" ja että Hän „on pelastanut meidät pimeyden vallasta".

Jumalan valtakunnan puolelle tuleminen tietää tuloa valon valtakuntaan. Ja valo merkitsee totuutta!

Kuta syvemmin me olemme „totuudesta", sitä paremmin kuulemme totuuden Kuninkaan, „maailman valon", ääntä (Joh. 18: 37) ja seuraamme sitä.

Ja mitä terävimmät ovat „valon aseet" (Room. 13: 12) sitä varmempi on voitto. Pimeys pelkää. —

„Rehellisyys maan perii" — jopa, jos se on aitoa ja siis vie Herran luo — taivaankin. —

Isänmaa tarvitsee „valon asein" varustettua nuorisoa, sankarillista, pelotonta, uhrautuvaa, totuuteen juurtunutta!

Jos me astumme rajan yli pimeydestä valkeuteen, löydämme sen ilmapiirin, jossa tuo siveellinenkin voima saa oikeutuksensa ja voimansa.

Raja selväksi pimeyden ja valkeuden välillä — valheen ja totuuden välillä, sillä „mitä yhteyttä on valolla ja pimeällä" (2 Kor. 6: 14).

Nuoret toverit! Rajan yli rohkeasti hengellisessäkin suhteessa kuten Isänmaankin asiassa... Joko — tahi!

ENSIO LINNOLA.

HÄVÄISTY TESTAMENTTI

Sotamarsalkka Mannerheimin puhe 19 vuotta sitten hänen luovuttaessaan veriuhrein vapauttamansa maan hallitusvallan toisiin käsiin. — Tällä hetkellä emme voi muuta kuin katkerina todeta, että tätä valtaa on törkeästi väärinkäytetty.

Sotamarsalkka Mannerheim

Hyvät herrat, hallituksen jäsenet!

Suomen nuoren, voittoisan armeijan etunenässä seison minä tänään täällä ja tervehdin sen nimessä hallitusta, joka on saanut kokea niin vaihtelevia kohtaloita, juuri täällä samassa vanhassa linnassa, jossa tasan neljä kuukautta sitten suomalaiset upseerit saivat määräyksen ottaa johtaakseen armeijan, jota ei ollut olemassa, vaan joka oli luotava kansalaisten kokoamilla varoilla ja varustettava aseilla, jotka vielä oli ostettava tai viholliselta otettava.

Myöskin me olemme siitä pitäen eläneet ihmeellistä murrosaikaa, vanhan ja uuden, hyvän ja pahan vaiheita. Mutta meidän on suotu taistelujen ja vaivojen kestettyä nähdä varjojen väistyvän valon tieltä, meidän on suotu murskata vahva vihollinen sekä hallitukselle ja kansalle luoda se valta ja voima, jota tarvitaan isänmaan tulevaisuuden uudestirakentamiseksi.

Tämän ylvään tietoisuuden elähdyttämänä Suomen nuori armeija tänään marssi maan pääkaupunkiin, eikä tätä tietoisuutta vähennä suinkaan se, että Saksan jalo liittyminen vapaustaisteluumme on sitä lyhentänyt.

Hyvät herrat! Meidän ensimmäinen suuri tehtävämme on suoritettu, jotavastoin Teidän nyt vasta alkaa koko laajuudessaan. Edessämme ovat suuremmat ratkaistavat kuin mitä millään hallituksella tai eduskunnalla meidän maassamme tätä ennen on ollut.

Ja näiden suurten tehtävien ratkaisu joutuu sen saman hallituksen osaksi, joka viime syksynä lausui julki tuon ylpeän ajatuksen — Suomi suvereeniseksi valtioksi, mutta joka kiitokseksi on saanut tyhjentää koettelemusten maljan pohjaan asti, joka pakosta on ollut voimaton ryöstöjä ja rosvouksia vastaan, jonka on täytynyt avuttomana nähdä Suomen kansalaisia murhattavan, kunnes siltä vihdoin riistettiin viimeinenkin vallan varjo ja sen jäsenten oli paettava tai piileskeltävä. Armeija pitää oikeutenaan saada avoimesti lausua toivomuksenaan, että moisten olojen uudistumisen välttämiseksi annetaan takeita luomalla yhteiskuntajärjestys ja hallitusvalta, jotka ainaiseksi suojaavat meitä uudelta samanlaiselta hirmukaudelta, josta maamme on juuri pelastunut.

Armeija pitää tältä varalta ainoana takeena sitä, että Suomen valtiolaivan peräsin uskotaan lujiin käsiin, joihin eivät puoluekinat ylety ja joiden ei ole tarvis kompromisseja tehdä, pilkkahinnasta kaupitella hallitusvaltaa.

Valkoisen armeijan riveissä seisoo jokainen luottavaisena uskoen, että aika, joka on koittamassa, ei ole pettävä hänen toiveitaan. Tuhannet valkoiset ristit hautausmailla tuolla kaukaisilla Suomen seuduilla, puhuvat äänetöntä kieltänsä. Vainajat vaativat ettei heidän uhrinsa ole ollut turha.

Yliopistokysymyksen ratkaisun johdosta.

Eduskunnan viime istuntokausi venyi pitemmäksi kuin pitkiin aikoihin eduskuntamme historiassa. — Mutta niinpä olikin eduskunnalla käsiteltävänä kaksi suurta lakiesitystä, esitys kansanvakuutuslaiksi ja esitys laiksi valtionyliopiston järjestysmuodosta.

Että nykyinen puoluevaltainen järjestelmä on kykenemätön ratkaisemaan tyydyttävästi kansaamme koskevia suuria elinkysymyksiä kävi selvästi ilmi yliopistolain ratkaisussa. Suomalaisuusmiehelle muodostui koko kysymyksen käsittely erittäin tuskalliseksi. — Tuntui siltä, että koko suomalaisuusasian pyhä aate on tullut pitkäksi aikaa häväistyksi kun se on heitetty puolueryhmiemme välisten kaupantekojen vaihetuspöydälle. Ennenkaikkea häpäisi tämän kysymyksen yhteydessä maalaisliitto itsensä pettäen vertaansa vailla olevalla julkeudella ne lupaukset ja sitoumukset, joihin se on aikaisemmin mennyt suomalaisuusasiassa. — Maalaisliiton taholla rauhoitetaan omaatuntoa sillä, ettei Suomen talonpoikaiskansa reagoi tälle kysymykselle vaan tyytyy maalaisliiton ratkaisuun. — Voi olla ettei puolue tule kärsimään vaalitappioita menettelynsä johdosta, mutta toiselta puolen on varmaa, ettei tällainen petollinen menettely voi koitua siunaukseksi puolueelle vaan kostaa kerran itse itsensä.

Niiden taholta, jotka ovat ajaneet yliopistokysymystä siihen ratkaisuun, jonka se eduskunnassa sai on puolustauduttu sillä väitteellä että suomalaisuusasia meni yliopistossa lakiesityksen kautta eteenpäin. On totta, että osaksi niin onkin asianlaita vaikka toiselta puolen on osoitettu, että voimassaolevan yliopistolainsäädännön turvin olisi ruotsalaisten professorien lukumäärä mahdollisesti jo lähivuosina laskenut alle 15. Sen kautta, että ruotsalaisten professorien lukumäärä määrättiin laissa 15:ksi muodostettiin yliopistoon „pyhä ruotsalainen maa", jonka kohdalla suomalaisuuden kehitys maamme korkeimmassa opinahjossa on ehdottomasti jäätymispisteessä. — Tämä onkin surkein seuraus tehdystä puolinaisesta ratkaisusta. Puolueiden taholla tuuditetaan Suomen kansa siihen uskoon, että suomalaisuusasia on saavuttanut suuren voittonsa ja niin suomalaiskansallinen taistelu tukehtuu tässä maassa ehkä vuosikymmeniksi ja suomalainen kansallisvaltio jää edelleen kaukaiseksi haaveeksi. — Jo nyt on selvästi huomattavissa, etteivät Suomen kansan syvät rivit tajua mistä on todella kysymys vaan kulkevat puoluelehtien laskeman sankan sumuverhon suojassa. Maalaisliiton lehdet ovat alkaneet järjestelmällisen taistelun ylioppilaiden aloittamaa suomalaisuusadressin keräystä vastaan. Maalaisliiton puolueagitaattorit kulkevat kylästä kylään varoittaen talonpoikaiskansaa hyväksymästä ylioppilaiden suomalaisuusvaatimusta. *Ja niin täytyy meidän kestää vielä sekin häpeä, että suomalainen talonpoika kieltäytyy panemasta nimeään vaatimuksen alle, että maahan on luotava täydellisesti suomalainen yliopisto vaikka sen vaatimuksen esittää ylioppilas, joka on hänen omista kupeistansa lähtenyt!*

Suomalaisuusasian kannalta arvostellen on tämä vertaansa vailla oleva kansallinen häpeä. — Jos milloinkaan on yliopistokysymyksen esilläollessa eduskunnassa saatu yhä uusia ja uusia todistuksia siitä, ettei Suomen kansan kansallishenki, käyttääkseni tätä J. W. Snellmanin sanaa, ole herännyt. — Vasemmisto- ja keskustalehdistössä on lausuttu peittelemättä ihastus siitä ettei Suomen kansa ole reagoinut suomalaisuusasialle sen ollessa eduskunnassa esillä. „Ei lähde lepänkannosta tervaa eikä Suomen kansa jäsähdäkään" riemuitsee maalaisliittolainen lehti. — Mielestäni ei siinä seikassa ettei Suomen kansa „jäsähdäkään" omalle kansalliselle kysymykselleen, ole iloitsemisen vaan mitä syvimmän kansallisen surun syytä. Se panee vakaasti epäilemään ettei tämä kansa ole vielä kypsä elämään itsenäistä kansallista elämää. Se panee huomaamaan, että kansallisen alemmuuden poltinmerkkiä eivät ole parikymmentä itsenäisyysvuottamme kyenneet pesemään vielä pois. — Se pakoittaa muistamaan kansallisen herättäjän profeetallisia sanoja: *„Kansakunta, jolla ei ole kansallishenkeä on kuolemaan tuomittu!"*

Kuitenkaan ei kansallinen nuoriso saa masentua eikä heittää taisteluaan kesken. — Sen täytyy entistä uskollisemmin taistella sen oikean ja kauniin asian puolesta, joka sille on kirkastunut. Sen tulee muistaa kansallisuustaistelun alkajia, niitä suuria yksinäisiä hahmoja, jotka viime vuosisadalla aloittivat toivottomalta näyttävän kansallisen herätystyön. — On muistettava niitäkin sanoja, jotka lausui Arwidsson menetettyään suomalaisuuskantansa vuoksi virkansa yliopistossa ja jouduttuaan

(Jatk. siv. 190.)

Me saamme olla mukana

„Kun ruumiimme kuolee
niin sielumme jääpi
perinnöksi armahan syntymämaan."

Jokainen toukokuu tuo mieleeni vapauden suuren kevään. Nyt siitä on jo kulunut yhdeksäntoista vuotta. Nuo vuodet eivät ole voineet himmentää muistoa tuosta keväästä, jolloin itsenäisen Suomen valkoinen armeija marssi vapautettuun pääkaupunkiin.

Mitä se armeija oli kestänyt? Ei enempää mutta ei myöskään vähempää kuin mitä jokainen maataan rakastava mies ja nainen oli valmis kestämään. Vähät siitä, oliko kylliksi leipää ja lämmintä, olihan toteutettava vuosisatain ihanin unelma. Hangelle jääneen toverin käsi viittasi eteenpäin, eteenpäin. Veljet, ryssää vastaan, se oli mieli ja tunnussana. Iloisin mielin kestettiin ja kärsittiin, sillä olihan kysymyksessä Isänmaa ja vapaus. Oliko se sotaa? Ei ainakaan sellaisena kuin olen jälkeenpäin sodan kuvauksista oppinut sotaa tuntemaan. Se oli vapaustaistelua, jossa kansan elämäntahto purkautui sortajaa ja siihen liittyneitä voimia vastaan. Se oli ajan täyttymystä, jolloin kuultiin suurta kutsua, omantunnon ja kotomaan velvoittavaa ääntä. Tunsivatko nuoret tuon ajan toisin kuin vanhat, en osaa sanoa. Nuorille se oli jotain, joka ei koskaan unohdu. Me saimme olla mukana, niin he tulevat aina sitä muistamaan. Me olemme saaneet jotain antaa tälle Isänmaalle. Me olemme saaneet kokea, mitä on kun maa kutsuu, kun sukupolvien työ ja unelma täyttyy. Kuka voi kuvata sen, mitä nuori koulupoika tunsi silloin, kun havaitsi lämpimän veren valuvan ruumistaan pitkin vihollisen ampumasta haavasta. Enemmän siinä oli riemua kuin tuskaa.

Mutta olihan se veljessotaa, sanotaan. Kuinka sitä voi riemulla muistaa. Ei se ollut sitä. Ei se ollut sitä valkoiselle armeijalle. Ei se ollut sitä niille tuhansille koulupojille, jotka olivat mukana. Se oli vain taistelua Isänmaan, kodin ja isien uskon puolesta, vapaan ja suuren Suomen puolesta. Veljessodan kirvelevät haavat tunnettiin vasta jälkeenpäin. Miksi ei Suomi voinut olla yksi kansa suuren asiansa puolesta? Se kysymys jäi polttamaan nuorta sydäntä. Miksi Suomi jäi pieneksi, vaikka suuri aika kutsui sitä suuruuteen? Se ei koskaan lakkaa painamasta mieltä.

Oliko se vain aikaa, joka on määrätty painumaan muistojen joukkoon, muiden muistojen tavoin. Ei! Se oli lähtökohta uudelle kehitykselle ja nousulle kansamme elämässä. Se on sitä, vaikka sitä uutta ehkä ei vielä paljon ole näkynyt. Se uusi on kuitenkin tuleva. Itsenäistynyt kansakunta on kerran tunteva itsensä, voimansa ja tehtävänsä. Se on kerran oppiva perustamaan elämänsä kansalliseen henkeen ja tunteva olevansa yksi kansakunta.

Perintö ei ole koskaan vain muisto. Vapaussota jätti perintönä enemmän kuin osaamme aavistaakaan. Rintamamiehille monille jäi perinnöksi vain puute ja haavat, unohdus ja ahdistus. Mutta Isänmaa sai kuitenkin perinnön, josta sukupolvet toisensa jälkeen saavat elää. Seitsemäntuhatta rintamasoturia elää puutteen alla, mutta sadattuhannet ja miljoonat elävät nyt vapaassa Isänmaassa. Uhri ei ole koskaan turha. Häpeä kuuluu niille, jotka unohtivat maan vapauttajat, mutta sitä suurempi on oleva niitten kunnia, jotka maansa unohtamina jaksoivat rakastaa tätä maata ja kansaa ja kasvattaa lapsensakin sitä palvelemaan ja rakastamaan.

Nuori polvi kasvaa tähän maahan. Tämä nuori sukupolvi etsii voimaansa vapauden kevään suurista muistoista. Se ei saanut olla mukana silloin kun miekoin iskettiin Isänmaan puolesta. Mutta se on perinyt hengen. Vapaussoturin henki ja sielu on jäänyt perinnöksi armahan syntymämaan. Se on valmis jatkamaan työtä. „Maata on vielä paljon valloittamatta." Se on sen tekevä, mitä isät ja veljet eivät voineet tehdä. Lupauksen siitä antaa nuorison henki, nuorison rakkaus ja taistelumieli.

Vaikka tätä nuorisoa pilkataan ja tuomitaan, tietää se, ettei sen vaikeudet ja kärsimykset ole mitään sen rinnalla, mitä menneet polvet ovat saaneet kestää. Ellei se saa isänmaan puolesta kantaa haavoja ruumiissaan, tahtoo se kuitenkin kantaa kunnialla ne haavat, mitä siihen isketään. Vapaa maa kasvattaa sittenkin uutta kansaa, joka nostaa tämän kansan henkiseen ja kansalliseen itsenäisyyteen ja kunniaan. Sillä on unelmansa, jonka puolesta se uhraa työnsä ja elämänsä. Se on sen nuorison kuningasajatus, jolla on toteutumisen oikeus ja lupaus. Sukupolvesta sukupolveen sen kuningasajatuksen puolesta! Vapaussoturin henki sitä vaatii! Me saamme olla mukana.

R. A.-K.

Iskumiesten marssi

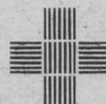
(Po Jyväskylälle kirjoittanut Heikki Asunta.)

Nyt tiedä ties,
sa Suomen mies,
kun uhkaa maata orjan ies:
käy rintamaan,
mi kunniaan
vie viirin voitokkaan!
Ken aprikoi,
kun kutsu soi,
ken pelkää kättä kohtalon,
hän kauas jää,
kun määränpää
jo silmäin eessä on.

Nyt tieltä pois!
Jo kiire ois.
Ken meiltä voiton viedä vois?
Nyt marssillaan
mies Suomen maan
on määrään korkeaan.
Pois pelkuruus!
on aika uus, —
maan kalliin ylle koitti koi.
Pian hetki lyö:
on poissa yö
ja voiton virret soi.

Siks' tiedä ties,
sa Suomen mies!
Pois heitä yltäs orjan ies.
Käy rintamaan,
mi milloinkaan
ei tingi maalistaan.
Tee täysi työ:
Pois teljet lyö,
käy kohti päivää korkeaa!
Nyt suora tie
sua voittoon vie, —
on palkkas synnyinmaa.

Matti E. Mäkelä

LAIVASTO KAHLEISSA

Kirj. Matti E. Mäkelä

Maanpuolustuksemme järjestelyssä yleensä on tehty sellaisia laiminlyöntejä, että ne saattavat kerran aiheuttaa itsenäisyytemme tuhoutumisen. Mutta eniten ehkä kuin mikään muu joukko-osasto, on tästä kitsastelusta joutunut kärsimään rannikkojemme turva, laivasto — Lukijoillamme on nyt tilaisuus tutustua ulkomaistakin tunnustusta saavuttaneen laivastoalan erikoistuntijamme *Matti E. Mäkelän* mielipiteisiin tästä kansamme tärkeästä elinkysymyksestä.

„Saksan laivasto oli vuosina 1915—16 jalkaväkiryhmän asemassa, joka seisoo varustamatonta vihollisasemaa vastassa ja tarkoin tietää, että asema on valloitettava, koska vastustajaa ei muuten voida voittaa. Se ilmoittaa, että asema on helposti vallattavissa. Se näkee päivittäin, miten vihollinen pureutuu lujemmin maahan, vetää piikkilankaesteitä, sijoittaa tykistöä asemiin ja, tämän kaiken jatkuvasti taaksepäin ilmoittaen, pyytää hyökkäyslupaa. Mutta se evätään aina. Vasta kun vihollinen on varustanut itselleen loistavat asemat, moitteettoman vastarinnan, tulee hyökkäyslupa, ja nyt ihmettelevät kaikki, että asemasta, jonka ensin ilmoitettiin olevan helposti vallattavissa, käydään kovia, pitkällisiä taisteluja ja vuodatetaan paljon verta", ja — voimme lisätä näihin huhtikuulla 1916 korvettikapteeni Bartenbachin kirjoittamiin sanoihin (julk. Tirpitzin muistelmissa) — kaikki urheus, verenvuoto, uhraus on nyttemmin hukkaanheitettyä. Ne joutuvat suureen tiliin, jonka otsikkona on: *„Liian myöhään"*.

Pelkään, että me emme ole kovin kaukana samantapaisesta tilanteesta.

Nyt, kun meille on vielä suotu rauhan ja kehityksen päiviä, ja laivasto huutaa, sikäli kuin sen ääni yleensä voi päästä kuuluville, välttämättömiä täydennyksiä, voidakseen hädän tullen torjua vihollisen vaaralliset sotatoimet rannikkojamme vastaan ja turvata elintärkeät meriyhteytemme ulkomaille, sen vaatimukset kaikuvat kuuroille korville. Valtiovalta ei anna pienimpiäkään toiveita laivaston täydentämisestä, vaan päinvastoin supistaa sen aineellista ja koulutuksellista kuntoa karsimalla korjaus- ja polttoainemäärärahoja ja, kuten ulkopuolinen pakostakin joutuu päättelemään, lamaannuttaa näin lapsipuolen asemassa olevan laivaston henkeä ja luottamusta tulevaisuuteen.

Mutta annappa olla, kun vaillinaisesti turvattu merisivustamme ja muutamien paperipykälien suojaama Ahvenanmaa ovat houkutelleet vihollisen kuolettavaan iskuun kimppuumme. Kyllä silloin ristiinnaulitaan se aselaji, jonka voimattomuuden johdosta vihollisen musertava hyökkäysliike sekä aiheutui että onnistui, ja vielä jälkipolvet tulevat kiroamaan maan tuhon aiheuttajaa, niinkuin Saksassa.

Vasta maailmanmyrskyn tauottua ovat siellä saaneet äänensä kuuluville ne, jotka ajoissa näkivät, mistä tuho uhkaa, ja tiesivät, miten se on torjuttavissa, mutta kun hyvinvointi ja valta on murskattu ja kaksimiljoonainen ristimetsä on ympärillä, ei vapautuneista sanoista ole enää muuta hyötyä kuin että kansa saa huomata syytösten osuneen väärään, osuessaan laivastoon, silloin kun niiden olisi tullut osua sen toimintaa pidättäviin kahleisiin.

Kaukana sisämaassa asuvana syrjäisenä, joka pelkän painetun sanan välityksellä on koettanut tutustua laivastollemme sekä rauhan että sodan aikana pantaviin vaatimuksiin, olen vuodesta vuoteen odotellut ja ihmetellyt, milloin ruvetaan tasoittamaan tälle toiselle pääaselajille pantavien vaatimusten ja sille meillä myönnetyn syrjäytetyn aseman välistä jyrkkää ristiriitaa? Mutta olen, kai monen muun tavoin, odotellut turhaan. Laivaston kehitys on juuttunut kiinni. Mihin?

Kun eduskunnan syyskuussa v. 1934 kokoonnuttua luin paikallisesta sanomalehdestä puolustusministerin ilmoittaneen, että merirajan vahvistamiseen ryhdyttiin, olin jo varma, että tämä vahvistustyö luonnollisesti koh-

distuu ensi sijassa meripuolustuksen tärkeimpään liikkuvaan osaan, mutta seuraavana päivänä toi pääkaupungin lehti pettymyksen. Ainoat sanat, joilla puolustusministeri oli eduskunnassa koskettanut meripuolustuskysymystämme, olivat lehden mukaan: „Rannikkopuolustus pattereineen ja miinakenttineen on saatava täysin tehokkaaksi".

Pettymys ei aiheutunut yksinomaan siitä, että kaikki tähänastinen puhtaasti isänmaallinen propagandatyö laivaston edelleen kehittämiseksi näytti hukkaan heitetyltä, vaan ennen kaikkea siitä, että luulin nyt pässeeni perille kehityksen pysähdyksen perussyistä: määräävillä paikoilla pannaan nähtävästi *meri*puolustuksen pääpaino *rannikko*pattereihin ja niiden suojaamiin miinakenttiin.

En usko sotahistorian antavan tukea tällaiselle ajatussuunnalle.

Puolueettomuudenloukkauksia mereltä ei liene milloinkaan estänyt rannikkotykistö, vielä vähemmin se on turvannut meriliikennettä. Luulen, että sodan aikana olisi esim. Saksan rannikolla käyty tuimia taisteluita, jos ne olisivat olleet rannikkotykistön turvissa, eikä laivaston. Laivasto oli siellä paras rannikkosuoja ja teki kalliit linnoituslaitteet (esim. Helgolannissa) käytännöllisesti katsoen tarpeettomiksi. Ja Dardanelleilla, jotka olivat rannikkotykistölle niin edullinen puolustuspaikka, että sellaista ei voi meillä, tuskin muuallakaan, kuvitella, eivät puolustajain 101 tykkiä varmaankaan olisi voineet torjua laivastohyökkäystä, 1) ellei Saksan laivaston olemassaolo josta Tirpitzin mukaan riippui koko Euroopan kohtalo, vain vanhaa „ylijäämä"-loistoa, 2) ellei hyökkääjän olisi pitänyt suunnitelmissaan ottaa huomioon Turkin laivastoa Marmaramerellä ja 3) ellei hyökkäävä ylipäällikkö olisi joutunut harhaanjohdetuksi omien ranskalaisten miinanraivaajien tehtyä kohtalokkaan virheen, joka maksoi 3 taistelulaivaa uponneina ja 3 pahasti vaurioituneina. (Rannikkopatterit yksin eivät upottaneet ainoatakaan taistelulaivaa, menetykset aiheutuivat miinoista, joita hyökkääjät erehtyivat luulemaan virran mukana uiskenteleviksi).

Mutta rannikkotykistön etusija laivastoon nähden on ristiriidassa myös niiden periaatteiden kanssa, joita noudattamalla puolustusrevisioni totesi maamme puolustuksen yksin mahdolliseksi. Ne ovat *toimivaisuus* ja *keskitys* (Napoleon: activité, célérité).

„Vain toimivaisuus voi ajan pitkään pelastaa perikadosta", lausui se. „Vihollisen valmisteluja on häirittävä, sen suunnitelmat on tehtävä tyhjiksi ja se on saatava tuntemaan sitä alituisesti uhkaavan vaaran ja uhman, mikä ei salli sen ryhtyä mihin toimenpiteisiin tahansa. Hyökkääjän pelon valtaan saattaminen on varmin puolustusmenetelmä." Senvuoksi ovat „sellaiset aseet ja puolustustoimenpiteet, jotka tekevät toimivan (aktiivisen) sodankäynnin mahdolliseksi tahi sitä helpoittavat, arvokkaammat kuin sellaiset, jotka eivät sitä tee. Edellytys, joka on yhteinen niin keskitykselle kuin toimivaisuudelle on liikkuvaisuus. Liikkuvat puolustusvoimat ovat arvokkaammat kuin liikkumattomat, sotajoukot paremmat kuin linnoitukset ja sotalaivat paremmat kuin rannikkopatterit."

Ylläolevat periaatteet edellyttävät nähdäkseni, että meripuolustuksemme pääpaino kuuluu laivastolle, meripuolustuksen päällikkö on meriupseeri ja että Puolustusministeriössä, Yleisesikunnassa ja Puolustusneuvostossa laivasto saa vaatimuksensa välittömästi kuuluville.

Niin kauan kuin ei näin ole, lienee turha odotella viranomaisten lujaa otetta laivaston saattamiseksi tehtäviensä tasalle, niin kauvan vallitsee laivastossamme alakuloisuus ja niin kauvan saa maassa jalansijaa pelko, että laivasto kahleissa on koituva meidänkin turmioksemme.

Italia on liikakansoitettu maa. Jokainen neliömetri on tarkoin käytetty, mutta silti täytyy miljoonien italialaisten etsiä toimeentulonsa maan rajojen ulkopuolelta. Kymmenisen tuhatta heitä on Genevessäkin, mikä on tämän kertomuksen tapahtumapaikka. Useimmat heistä toimivat rakennusalalla, ja ahkerina, kunnollisina työläisinä heille onkin työtä aina tarjolla. Olihan itse il Ducekin vaellusvuosinaan muurarina Lausannessa.

Genevessä italialaiset elävät omaa elämäänsä. Kotimaa on lähellä ja viestit sieltä saapuvat tuoreina. Kotimaan tapauksia seurataan valppaasti, kotimaan mielialat tunnetaan samallaisina, yhtä italialaisina, yhtä rajuin sydämensykkein. Poliittisestikin he ovat samallaisia kuin kotimaassa. Heillä ei yksinkertaisesti ole muuta ajatustapaa kuin fascistinen. Ken muuta on, hän on kadottanut italialaisen verensä.

— — — — —

Il Duce oli rohkeasti viitoittanut Italialle tien ahdingosta pääsemiseksi. Se tie näytti uljaalta, mutta vaaralliselta. Oli luotava uudelleen mahtava roomalainen imperium. Välimeri italialaiseksi sisämereksi, Afrikassa on rajattomat mahdollisuudet uutterille italialaisille käsivarsille. Mitä vaaroista, — ken ei uskalla, hän ei mitään voitakaan! On kunniakkaampaa kansan kaatua taistelussa, kuin sortua tukehtumiskuolemaan. Portit auki Afrikaan, Aduan häpeä on pyyhittävä pois!

Italian kansa käsitti, että sillä ei ollut muuta tietä valittavana, jos se aikoo elää ja kasvaa. Se totteli empimättä il Ducen käskyä ja läksi hänen viitoittamalleen tielle.

— — — — —

Vaarallisinta il Ducen tiessä oli se, että se kulki niin arveluttavan lähellä Britannian imperiumin valtaväyliä. Merivallaksi noustuaan Englanti on katsonut yksin olevansa oikeutettu hallitsemaan meriä ja kaukaisia maanosia, joista rikkauksia on jatkuvasti virrannut Lontoossa oleville kaupan haltijoille. Nämä ovat varmistaneet asemansa vapaamuurariveljeskuntien ja muitten juutalaisjärjestöjen avulla.

Näitten hallussa on myöskin maailman julkinen sana, ja se sana pantiin nyt toimimaan. Niin leimattiin Italia ennenkuulumattoman julkeaksi ryöväriksi, koskaan maailmanhistoriassa näkemättömäksi riistäjävaltioksi, kun taas villi Abessiinia, jonka Italia oli päättänyt vallata, selitettiin ikivanhaksi kulttuurikehdoksi. Kansojen mielipiteitä muokattiin ja kansojen hallituksia johdettiin vapaamuurarilooseista.

Myrskypilvet kokoontuivat Italian taivaalle. Valtakunnat, äsken vielä ystäviä, julistivat nyt sanktioita. Taloudellisella saarrolla aiottiin pakoittaa Italia polvilleen Albionin juutalaisten eteen. Suursodan uhka kävi päivä päivältä ilmeisemmäksi.

— — — — —

Italian kansan oli nyt näytettävä, kestääkö se uhkaavan tilanteen pää pystyssä, käykö se tietään vakavana ja varmana, vai eikö kansassa olekaan sitä henkeä, jolla

imperium voidaan luoda. Marraskuun 18 päivänä 1935, „Vi ero fascisti", julistettiin sanktiot.

Tasan kuukautta myöhemmin, joulukuun 18 päivänä, il Duce ja suuri fascistineuvosto vaativat kansansa osoittamaan koko maailmalle, että Italian kansan tahto on järkkymätön ja voitonvarma. Miljoonat Italian miehet kutsuttiin liikekannallepanossa lippujen alle. Mielenosoitus-liikekannallepano sujui muutamissa tunneissa ja antoi vaaditun todistuksen.

Mutta naisiltakin vaadittiin uhri.

Taloudelliset sanktiot painoivat, puolustusvarustelut tulivat maksamaan äärettömiä summia.

Vaadittiin „kultauhria".

Jokaisen oli tuotava kultasormuksensa, korunsa, kultarahansa yhteiseksi uhriksi. Tilalle annettiin rautainen sormus, jonka sisäpuolelle oli kaiverrettu sanat: „Aurum pro ferro", — kulta vaihdettu rautaan.

Myöskin Geneven italialaiset kuulivat il Ducen vetoomuksen. Sielläkin luettiin kuningattaren kirje il Ducelle, sielläkin kerrottiin maan äidin itsensä olleen ensimmäisen uhrilahjan tuojan.

Roomassa oli uhrimalja asetettu Capitoliumin portaille. Sykähdyttävän valtavin juhlallisuuksin kultauhri kannettiin.

Genevessä oli italialaisilla vain pieni huoneustonsa syrjäisen kadun varrella. Mutta „Fascio Tito Menichetti" järjesti kultauhrin kokoamisen samalla alttiudella, samalla uskollisuudella, millä kotimaankin suuret fasciot toimivat.

Aamuvarhaisesta oli väkeä fascion huoneustoon virrannut. Niin rikkaat kuin köyhätkin olivat tuoneet sormuksensa, korvarenkaansa, rannerenkaansa, ketjunsa ja muut korunsa. Urheilijapoikia oli käynyt jättämässä arvokkaimmat palkintonsa. Moni vanhus oli tuonut kauan säilyttämänsä kultarahat.

Pari lasta, kymmenvuotias poika ja hänen hieman nuorempi sisarensa, olivat tuoneet 10 frangin kultarahan. He eivät edes osanneet italiaa, mutta he halusivat auttaa ja toivat säästönsä.

Joku tuntematon oli lähettänyt erittäin arvokkaan kultaisen rannerenkaan, jota seurasi vain lyhyt ranskankielinen kirjoitus: „Eivät kaikki ranskalaiset ole sanktionisteja."

Ruhtinaallisen suvun jäsen, korkeassa kansainvälisessä virassa oleva don Ugo jätti nuoren vaimonsa donna Marian kanssa vihkisormuksensa. Poistuessaan kuultiin don Ugon pahoittelevan, että kirjoitus „aurum pro ferro" oli sormuksen *sisäpuolelle* kaiverrattu, ja että sormus muutenkin oli kovin yksinkertaisen näköinen. Hän olisi kaivannut huomattavampaa merkkiä siitä, että oli hänkin uhrinsa antanut.

Illan hämärtyessä saapui sitten nuori Mario ja toi uhrinsa.

— — — — —

Mario oli muurari, äsken juuri kaksikymmentään täyttänyt.

Hän oli ollut vasta kaksi vuotta Genevessä, mihin hän oli tullut työnhakuun äitinsä kanssa. Hyvin hän oli menestynyt, sillä hän oli pystyvä ammatissaan, siivo tavoiltaan, säästäväinen ja äitinsä uskollinen ja nöyrä poika.

— Vain viisi vuotta meidän tarvitsee täällä olla, — oli äiti usein vakuuttanut, — sitten palaamme jälleen kotiin. Sitten sinä oletkin jo vanha mies, jonka on hankittava vaimo. Minun päivätyöni päättyy ja pääsen lepoon kotikirkon multaan.

Ei äiti tottunut vieraisiin oloihin eikä Mariokaan viihtynyt. Päivät menivät kovassa työssä, mutta illalla tuli kaipaus voimakkaana. Mario näki, että äiti kärsi enemmän kuin tahtoi myöntää, ja sen vuoksi Mario painoi oman kaipauksensa kätköön ja koetti olla reipasta.

Mutta äidin terveys heikkeni. Sydän oli vanha, ja koti-ikävä ei ollut sille hyväksi. Viikon ajan äiti oli nyt ollut vuoteen omana, — tänä aamuna oli puhuminen jo käynyt hyvin työläästi.

Mario oli ollut työstäkin poissa hoidellakseen äitiään. Kotimaan tapahtumista hänen täytyi hyvin tarkkaan tehdä selkoa ja kun hän oli kertonut, että tänään on kultauhrin päivä, oli äiti ottanut sormestaan ohuen, kuluneen vihkisormuksensa. Kauan hän oli sitä kädessään punninnut. Nuoruusmuistot, koko eletty elämä, oli kulkenut hänen sielunsa silmien ohi. Mario oli ainoa, mitä hän enää omisti. Kaikki rakkaat olivat muuttaneet jo ikuisen rauhan maille. Kyynel vieri silmästä, mutta katse oli kirkas, kun hän ojensi sormuksensa Mariolle.

— Tämän sinä viet fascioon. Tahdon rautasormuksen sormeeni, kun lähden viimeiselle matkalleni. Isäsi näkee, etten minäkään ole jättänyt velvollisuuttani täyttämättä. Hän on oleva tyytyväinen.

Näki selvästi, että äidin loppu läheni nopeasti. Uhrinsa hän antoi vapaalla mielellä ja iloisena, mutta siihen hän tarvitsikin kaikki voimansa. Liekki paloi nopeasti loppuun.

Mario istui äitinsä vuoteen vieressä ja odotti tunnin toisensa jälkeen. Vihdoin äiti tuntui havahtuvan. Mario kumartui hänen puoleensa ja kuuli äidin kuiskaavan puheen.

— Mario, poikani. Vie sormukseni fascioon. Minulla ei ole muuta, ja sormuksenikin on kovin ohueksi kulunut. Mutta se on uhri, jonka *vain minä* voin antaa. Sitäkin uhria tarvitaan.

Ja hetken päästä äiti jälleen kuiskasi:

(Jatk. siv. 182.)

NUORI TAIDE

Merjan Kaiun lausuntakuoro.

Vuoden päivät on Helsingin kansallismielisen nuorison taideseura Merjan Kaiku ehtinyt vasta toimia. Mutta työn tulokset ovat kääntäen verrannolliset lyhyeen toimikauteen nähden. Sillä tunnollisen ja ahkeran valmentautumisen kautta, jota on elävöittänyt palava isänmaanrakkaus ja heimoushenki on tämä nuorten „taiteilijain" muodostama Merjan Kaiku päässyt tuloksiin, joita moni paljon vanhemmasta ja kokeneemmasta jäsenaineksesta kokoonpantu seura saa kadehtien seurata.

Seuran tähän saakka suurin voitto on Helsingissä Hämäläisten talon juhlasalissa kuun vaihteessa vietetty Merjan Kaiun ilta. Varsinkin lausuntakuoro ja näytelmäkerho, joissa molemmissa Pekka Kuusen varma johtajaote oli vienyt hämmästyttävän ehjiin suorituksiin. Kuoro on viime esiintymisestään kehittynyt ihmeellisesti. Numero numerolta kasvoi sen teho, nuoret lausujat lämpenivät illan mittaan yhä sydämellisimpiin suorituksiin ja kaiken huipuksi muodostui „Inkerin rukous", jonka lausunnassa tuntui, että sorrettu ja piesty Inkerin kansa huutaa todella epätoivoissaan apua juuri kansallisen nuorisomme suun kautta. — Unohtaa ei pidä myöskään Arvo Laitisen johtaman tyttökuoron esityksiä.

Mikäli olen kuullut, aikoo Merjan Kaiku ensi syksystä alkaen johtaa nyt saavutetun menestyksen innoittamana toimintaansa nykyistään paljon laajemmalle alalle, mutta siitä ei allekirjoittaneella vielä ole lupaa mitään kertoa.

Viljo Lius.

ULKOPOLIITTINEN KATSAUS

VI

Kenraali *Franco*, jonka joukkoihin on eksynyt suomalaisiakin taistelemaan ryssiä ja muita paholaisia vastaan.

Samalla kun me, kansanrintamapropagandan tylsistyttämät suomalaiset riitelemme omia vähäisiä riitojamme — käydään Espanjassa sotaa — veristä sotaa — kahden maailmankatsomuksen välillä. Mutta näkyypä sentään löytyvän suomalaisia, jotka perinnäistapojen mukaisesti ovat mukana kaikkialla, missä ryssää vastaan tapellaan.

Saimme sieltä äskettäin kirjeen, joka puhuu omaa karua kieltään sankarimielestä ja suomalaisesta sisusta. Jäljennämme siitä yleisempää mielenkiintoa koskevat kohdat. Kirje on päivätty Palenciassa 23. 4. —37. „— — — Lupasin kirjoittaa joskus täältä ja nyt on minulla siihen hyvää aikaa, kun olen vähän haavoittunut ja oleskelen — en kuitenkaan sängyssä — sotilassairaalassa. Matka tänne alas oli oikein ensi luokan seikkailumatka. Sen perinpohjainen selostaminen veisi varmasti viikon aikaa. — — Oli oikeastaan ihme, että saimme yhteyden Ranskassa toimivaan salaiseen järjestöön. Alussa näimme kylläkin Parisissa nälkää yhden viikon —, mutta viikon perästä tuli rahaa jostakin ja pääsimme Etelä-Ranskaan — loikataksemme etappitietä yli rajan. Kolmessa erässä öisin kuljimme yli Pyreneitten vuoriston Espanjan puolelle. Luja matka pimeässä ylös ja alas rosoisia vuorenselänteitä päätti menomatkan. Vastaanotto yksinkertaisessa vuoristokenttävartiossa oli liikuttava. — — — Talaverassa teimme sitten sitoumuksen Legioonaan sodan ajaksi. Luulimme lähtiessämme, että joutuisimme falangiin, mutta toisin kävi.

Viimeksi on tullut opittua sodankäyntiä. Vastassamme Madridin rintamalla on *puhtaasti neuvostoryssiä.* Eivät nuo niin merkillisiä taitureita näytä olevan. Tyhmiä ja arkoja. Esim. käsirysyssä he heittävät käsikranaatit jo 50—60 m. päästä, jolloin ne räjähtävät ennenaikojaan rintaman keskellä — ja he ampuvat kivääriIippaan tyhjäksi ennen pistinhyökkäystä. Olen pärjännyt täällä juuri sentähden, että heitän pommit vasta 25 m. päästä, ja kiväärin piipussa on aina patruuna, kun pistintaistelu alkaa. Lentokoneita täytyy heillä olla vähintään 10 yhdessä, ennenkuin uskaltavat korkealta pommittaa vähän aikaa meidän asemiamme. Ja tankkeja he käyttävät väärin, kun eivät lähetä niiden takana jalkaväkeä valtaamaan sen, mitä tankit mahdollisesti ovat saaneet haltuunsa, — — —. Tykistöä ihmettelen kaikkein eniten. Koko Espanjassa on tykistölle erinomainen maasto — suuret, melkein puuttumattomat ylätasangot ja pieniä mäennyppylöitä siellä täällä. Tulenjohtopaikka on helppo sijoittaa muutaman sadan metrin päähän vihollisesta, ja kuitenkin ryssät ampuvat aina yli pari—kolmesataa metriä. Pari viikkoa takaperin meillä oli 5 vuorokautta kestänyt yhtämittainen taistelu ryssiä vastaan. Haavoituin lievästi taistelun lopussa. Sain nim. kranaatin sirpaleen ohimooni, mutta mongoolin luja kallo kesti. Pääsen parhaiksi takaisin rintamalle, kun punaiset viettävät vappujuhlia. — — —

Olen ainoa suomalainen meidän komppaniassa. Muut suomalaiset ovat parittain eri komppanioissa.

— — — — Voin vakuuttaa, että me kaikki suomalaiset taistelemme niin, ettei suomalaisten vanha soturimaine joudu häpeään. Sekin on paljon sanottu, mutta se on totta.

Paljon terveisiä kaikille ystäville Suomeen.”

— — —

Kirjeestä päättäen ovat siis suomalaiset tehneet muutakin kuin lähettäneet rahoja aseiden tuonnin estämiseksi kansallisille joukoille. Ja se, mitä ase kädessä kommunismia vastaan taistelevat suomalaiset aikaansaavat, merkitsee ulkopoliittisesti enemmän kuin sata kiloa paperisopimuksia. Sillä, *jos* Espanja muuttuu punaiseksi — on toisten vuoro seuraavalla kerralla. Lohdullista on kuitenkin kuulla, ettei „Sasun” ja „sähkökomisaarimme” vuoden 1918 aikuiset liittolaiset ole malliaan parantaneet. Se vielä puuttuisi. — — — Porin rykmentillä näkyy olevan kunniaa entisistä aliupseereistaan.

Paavo S.

"Tänä yönä minä saan puhua"

Pertti!

Joku puhui hiljaa, mutta tiukasti

— Pertti!

Mies, joka nukkui kartanon ullakkohuoneessa, käännähti levottomasti vuoteessaan, hätkähti ja sanoi:

— Mitä?! Joko sinä olet taas täällä? Veli, mitä sinä oikein tahdot minusta? Miksi sinun sielusi ei saa rauhaa?

Valkoiseen lumikaapuun puettu mies, jonka veriselle otsalle olivat hiukset valahtaneet, läheni vuodetta ja osoitti häntä sormellaan.

— Pertti!

Pertti makasi vuoteessaan lamauttavan pelon vallassa pidellen jäykistynein sormin päästään kiinni ja väristen koko ruumiiltaan kuin kuumetautinen. Hänen täytyi koota kaikki tahdonvoimansa voidakseen sanoa:

— Mitä minä olen tehnyt, että sinä näin minua kiusaat? Mitä, mitä ... mitä? Joka yö ja tähän samaan aikaan neljän vuoden aikana sinä olet tullut tänne. Hermoni eivät enää kestä. Etkö sinä näe, että minun hiukseni alkavat jo harmaantua kärsimyksestä, tuskasta! Puhu, puhu! Mitä sinä tahdot?

Tulija oli nyt vuoteen vierellä, ja hänen sormensa melkein kosketti häntä.

— Pertti!

Oli hetken jäätävän hiljaista.

— Tänä yönä minä saan puhua, mutta vain tänä yönä. Muistathan vielä sen vapauskevään, muistathan! Muistathan sen kauniin hetken, kun äitimme siunasi meidät matkalle, minut, nuoren jääkärin, ja sinut, silloin vielä koulupojan. Muistathan ne kirkkaat kyyneleet äidin silmissä, kun me molemmat palavin sydämin lupasimme taistelevamme uskollisesti viimeiseen saakka vapauden puolesta.

— Muistathan, kuinka kerran palasimme rohkealta tiedusteluretkeltä. Luodit vihelsivät, shrapnellit ulvoivat, kuularuiskut papattivat, ja me hiihdimme, hiihdimme ... hiihdimme. Silloin minä lakkasin olemasta: kuuma isku päähän, ja hetken kuluttua sinä olit yksin kylmenneen ruumiin äärellä.

— Muistathan, että jouduit vangiksi. Sinussa ei ollut miestä: rääkkäys teki sinusta petturin. Niin, sinusta tuli eräs halpamainen olio vihollisen riveihin.

— Entäs nyt!? Olet maisteri ja opetat nuoria. Olet tehtävässä, joka on suurinta maailmassa. Kylvätkö siinä kirouksen vai siunauksen siementä? Kasvaako työstäsi viljaa vaiko ohdakkeita? Olet vastuussa monien elämästä! Sinä, joka lupasit äidille tekeväsi kaiken, mikä on suurta ihmiselämässä. Oletko sen toteuttanut? Ja missä on äiti? Köyhänä ja unohdettuna vaivaistalossa, ja sinusta, Pertti Kautolasta, on tullut maisteri Pertti Kautokangas, itselleeneläjä! Pertti, missä on sinun isänmaasi? Häpeästä vai pelostako sinä muutit nimesi? Häpesitkö ehkä veljesi sankarikuolemaa?!

— Etkö kuule myrskykellojen kuminaa? Etkö kuule, kuinka sadat ja tuhannet viestit kertovat alkaneesta voimainmittelystä! Etkö näe maailman kansojen jakautuvan kahdeksi rintamaksi? Toisella on kilpenään Jumala ja oikeus, toisella saatana ja vääryys. Toinen taistelee isänmaan ja kodin puolesta, toinen mammonan ja minän. Kummalleko puolelle sinä asetut?

Mies, joka makasi vuoteessa, kiemurteli suuressa tuskassa. Hän tunsi varmasti, että veli oli tullut jonkun mahtavan lähettämänä. Hän kohosi istualleen ja ojensi kätensä kuin turvaa etsivä ja virkkoi:

— Tämän sanoaksesiko sinä olet täällä vuosikausia käynyt? Olen sen kyllä aavistanut, mutta ... mutta ... mutta olen ollut liian ylpeä palaamaan. Ei ole helppoa sen palata, joka on elänyt vain itselleen.

— Rohkeat eivät pelkää palata! Palaa nyt, sillä pian tulee aika, jolloin et enää voi tehdä sitä. En ole käynyt täällä turhaan!

Pertti peitti kasvonsa käsillään ja oli vaiti. Hän kuuli häipyvänä veljensä kirkastuneen äänen.

— Kiitos Pertti! Tiesin sen.

Yrjö Kohonen.

UHRI

(Jatk. siv. 179.)

— Mario, vie sormukseni fascioon. Sitä tarvitaan. Italia on tuleva suureksi, niin ettei kenenkään enää tarvitse lähteä pois maasta työnhakuun. Saamme kaikki olla kotona.

— Jumala siunatkoon kuningatarta, — minäkin olen Italian tytär. Mario, me pääsemme kotiin.

— — — — —

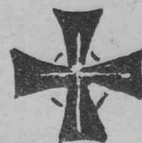
Kun Mario toi äitinsä sormuksen, niin hänen kasvoillaan näkyivät selvästi järkytyksen jäljet. Mutta niillä loisti samalla ihmeellinen kirkkaus. Hän oli äitinsä uskollinen poika, hän oli joka solultaan italialainen.

Äidin sormus uhrimaljaan; — kahden vuoden säästöt riittävät siihen, että hän saa viedyksi äidin kotikirkon multaan, ja sitten, — il Duce tarvitsee poikia, joilla on rohkea sydän ja lujat kädet.

Italia on saatava niin suureksi, että kaikki italialaiset saavat olla oman imperiumin rajojen sisällä.

Mario oli tehnyt päätöksensä.

JUNKKARIT

KIRJ. REHTORI HILJA RIIPINEN

(Jatk.)

TOINEN NÄYTÖS.

Näyttämö: Maalaistalon portti ja aita etualalla, sen edessä maantie. Piha taempana. Perällä ja vasemmalla näkyy aittarakennuksia. Hiukan kuutamo. Portissa riippuu lyhty. Oikealta näyttämön takaa kuuluu hanurin tahi balalaikan soittoa, (joku venäläinen kansanlaulu tahi tanssisävel).

Vahti: (huolimaton sotilasasu, suuri punainen villahuivi m.m. köytetty korvien ja kaulan ympärille. Kivääri retkottaa putoamaisillaan. Nuokkuu portin pylvääseen nojaten).

Antti: (tulee vasemmalta, pysähtyy kuulostaen). Nyt niiden pitäisi tulla (lähenee vahtia). Ruoja, kun ei ollutkaan Vasja! — No, hyvin sankarilliselta sinä et näytä! — Tuosta selvitään, jollei muulla niin selkäsaunalla. (menee kauemmas pihalle vahdin havahtumatta, palaa). Siellä olisi nyt iltailot parhaalla alulla. Kun se Niku nyt tulisi! (Tähystää oikealle). Ahaa, eikö se laahustakin jo tuolta riihen takaa. (Sotilas yskii). Mennäänpäs syrjään ja annetaan Nikun tehdä manööverinsä. (syrjästä) Jopa on pyntätty!

Niku: (oikealta, naiseksi puettuna astuu pitkin miesmäisin askelin ja on langeta hameisiinsa. Kori kainalossa).

Antti (syrjästä hiljaa) Pöllö, laahustathan kuin bolshevikki. Sinut arvaa heti!

Niku: Älä hätäile! Kyllä osataan. (Kävelee itseään heilutellen ja hamettaan kantaen vahdin luo).

Vahti: (joka tällä välin on havahtunut ja lämmittelee käsiään lyhdyssä). Ah!

Niku: Ah. Ah, herra upseeri! Iltaa!

Vahti: Ah, shto! Ah matushka! Miilaja!

Niku: Herra upseeri! Pirogi, tobaku, vot, vot, vot, limonadu, vot, vot! Ja vielä votki, harasho, vot, vot!

Vahti: Ah, miilaja! Harasho, harasho! Mitä maksha? Ei rjaha, ei rjaha.

Niku: Halpaa on. Myön herar upseerille halvalla. Ilmaiseksikin annan, kun neuvotte toisten luo. En osaa täällä. Kupitj, kupitj!

Vahti: Spasibo, kiitosh, kiitosh! Miilaja. Ei neuvo. Vahti olemash. Ei voi. Miilaja.

Niku: Olkaa hyvä! Tässä on parhaita piirakoita! Ja tässä hyvää tupakkaa.

Vahti: Kiitosh, kiitosh, juva, juva! No, shaa, mennä. Juva, juva! Finski flikuski! Shaa mennä!

Niku: Tuollako päin ne ovat? (osoittaa vasemmalle).

Vahti: Njet, njet. Ei, ei. Tuoll upseerit. Siell' soldatit Tuoll' (osoittaa vasemmalle) arushje, aseit, palj aseit! Pum, pum, pum!

Niku: (säikähdystä teeskennellen) Hyi, aseita. Tohtiiko mennä?

Vahti: Tohti, tohti! Ei paha, ei paha!

Niku: Herra upseerin luvalla menen. Kiitos, kiitos! (niijaa).

Vahti: Mene, mene! Luvall mene!

(Niku menee oikealle).

Vahti: (ahmii piirakoita, hetken perästä lähtee samaan suuntaan).

Antti: (varovasti) On siinä vahti! Kun se Vasja nyt ymmärtäisi Nikun merkin. Mutta se pahuksen ahmatti jää tietysti ensin syömään. (kuuluu rattaiden kolinaa). Poikain pitäisi nyt olla täällä. Tuo on varmasti Anssi. (kuulostaa levottomana).

Vasja: (tulee vetelehtien, punainen paita housujen yli vedettynä, paperossi hampaissa).

Antti: Vasja, nyt nopeasti tänne! Skoro, skoro! Missä ovat avaimet? (vetää Vasjan etualalle). Vasja, katsohan! (näyttää seteleitä). Nämä saat — tebje! kun tuot heti paikalla aseaitan avaimet.

Vasja: Da, da! Avain, avain. Da, da. Upseerill' avain.

Antti: Upseerilla. Mutta sinunhan oli määrä hankkia se täksi illaksi, pölkkypää!

Vasja: (tyhmänä) Da, da! polkkupjaa, polkkupjaa! Da, da. Upseerill' avain.

Antti: No, hae se! Etkö älyä, tarvitsen sen nyt, juuri nyt. Muuten et saa rahoja.

Vasja: Da, da, nut, nut. Saa rjaha!

Antti: (kiivastuen) Mutta avain, nyt on kiire. Miten sen nyt haet upseerilta, siitähän on kysymys.

Vasja: Da, da! Upseer' k a u k a n a, ka-aukana! Tam, Helsingfors — kaukana!

Antti: Kelvoton, sinä olet pettänyt. Kaikki on hukassa. Ruoja!

Vasja: Da, da! Rjuoja, rjuaja!

Antti: (tarttuu Vasjaan, reuhauttaa häntä) Muista! Rahoja ei tule, ei tupakkaa, ei mitään. Selkääs saat että vinkuu. Muista!

Vasja: Muishta, muishta! Rjaha shaa. Palj' rjaha!

Antti: (houkutellen) Vasja! Katsohan — näin paljon: yks, kaks, kolme — kaikki saat, kun haet avaimen. Ei kai se upseerilla mukana ole.

Vasja: Ei, ei mukana! Eei. Njet, njet. Siell' upseerin huoneess, seinäll' kaapis', siell' avain.

Antti: Hölmö! Sieltähän sen saat. Laukkaa heti! Yks, kaks, kolme, neljä rahaa saat.

Vasja: Viish, shaa, viish, heti laukkaa.

Antti: (tuupaten hänet menemään) Viis, viis, mutta paikalla!

Vasja! (mennessään) Da, da! Laukkaa, laukkaa.

Antti: (tähyilee hätäisenä ympärilleen) Riiviö, onko se todella niin tyhmä, vai ahne, mene tiedä. Mikähän tästä tulee?

Vasja: (lönkyttää takaisin hetken kuluttua, tuo pienen avaimen ja ojentaa Antille) Vot, avain, vot, vot!

Antti: (sieppaa sen ja huomaa vääräksi) Lurjus! Onko tämä aitan avain. Sinä teet minusta pilaa. — Pojat! Täällä tarvitaan selkäsaunaa. Tulkaa heti!

(Jussi ja Anssi hyökkäävät Vasjan kimppuun, kaatavat hänet; yksi pitää hänen suutaan, Antti hutkii aika tavalla kepillä, jonka sieppaa aidan vierestä. Vasja ulisee. Pojat huudahtelevat: Siinä saat! Ole hiljaa! Mikset tee, niinkuin käsketään?)

Antti: Joko auttaa?

Vasja: (sopertaen) Nut auttaa, nut auttaa.

Antti: Päästetään se nyt. (Vasjalle) Ja nyt menet ja tuot suuren avaimen, jolla pääsee aseaittaan.

Vasja: (selkäänsä pidellen) Ah, ah, paha, paha. Nut raha shaa! Pali raha!

Antti: Et penniäkään jos et hae avainta. Mutta saat kun tuot. Ryökäle, kun kaikki menee päin mäntyyn.

Vasja: Da, da, mjantuun, mjantuun. (juosta kompuroi pois).

Jussi: Uskotko, että hän tuo avaimen?

Antti: Kyllä hän nyt tuo, tinkii vain kelvoton. Ottaisi kaikki rahat meiltä.

Jussi: Taisi luulla, että niitä annetaan selkäsaunankin edestä.

Antti: Mitä lie luullut.

Vasja: (palaten) Suuri avain, suuri avain! Harasho! Rjaha nut. Pali rjaha! Kuush rjaha.

Antti: (ottaa avaimen) Tässä on viisi seteliä. Mutta saat lisää, kun menet kasarmiin ja pidät huolta, ettei kukaan lähde pihalle. Ja, Vasja, pidätä vahti, osta sille vaikka jotakin syötävää tahi juotavaa siltä kauppiaalta!

Vasja! Pali rjaha!

Antti: Paljon, paljon! Kuule, hassuttele siellä jotenkin, tanssi, sinähän osaat, tantsui! Mutta anna merkki, jos joku lähtee ulos, hihkaise tavallista kovemmin! Mene, kyllä osaat.

Vasja: Oshaa, oshaa! Vot oshaa! (tanssii venäläistä sotilashyppyä ja rallattaa).

Antti: Niin, pian nyt, pian pian!

(Vasja hypähdellen pois).

Antti: (viheltää) Pojat, nyt toimeen ja heti!

(Kaksi muuta poikaa juoksee paikalle).

Antti: Ensin konekivääri! Siihen minulla on kaksi nauhaa ostettuna. Vasjalta. Ja pojat, matalina kuin rotat, ettei näy. (Pojat lähtevät kumaraisissaan aittaan). Minä huolehdin Vasjan merkistä. Vahti voi palata koska tahansa.

Anssi: (palaten) Minulta jäi lyhty. On hurjan pimeä.

Jussi: Tääll' on lyhty ja vähän muutakin (näyttää taskuasetta) Tästä saa vahti, jos palaa.

Antti: Oletko hullu! Kiireesti nyt!

(Pihan perällä oikealla kovenee soitto. Kuuluu naurun räjähdyksiä. Pojat kuljettavat konekivääriä*) puhuvat poistuen aina vasemmalle).

Jussi: Ja tälläkö sitten masiinataan?

Anssi: Osaatko käyttää? Tämä on kumma vehe.

Antti: Harmaja opettaa. (pois).

(Oikealta laahustaa laulua hyräillen äskeinen vahti. Vasja juoksee perään ja sanoo jotain hiljaa. Molemmat purskahtavat nauramaan ja lähtevät käsi kaulatusten takaisin tupaan. Pojat arastellen ja hiljaa esille).

Antti: Vaara on ohi. (menevät näyttämön perälle vasemmalle).

Esko: (tulee varovaisesti hiipien vasemmalta) Arvasinhan minä, että niillä on jotakin mielessä. Mutta minunkin pitää saada ase.

(Pojat tulevat kyyrysissään jokaisella aseita. Esko pujahtaa oikealle portin taakse).

Antti: (tullen aitalta asekantamuksen kanssa) Kyllä siellä riittää, kun ehtisi kantaa. Tämä saattaa olla ainoa tilaisuus, jos ne siirretään koko joukko muualle. (menee vasemmalle).

Jussi: (tullen aitalta) Raskaita ovat pahukset.

Anssi: Niin pikkuvauvoille, vaan ei aikamiehille.

Jussi: (Asettuen Anssin tielle) Älä härnää, kyllä minä sen kannan, kuin jotkut muutkin.

Antti: (palaten vasemmalta). Pojat, hiljaa. Kinatkaa vasta! Kerran vielä on haettava. Ja kulkekaa matalina, ei näy jos joku tulisi. (menee aitalle, toiset kaksi poikaa perässä).

Jussi (palaten vasemmalta etualalta) Kylläpä Nikulla riittää myymistä. Mitähän se niille puhuu?

---

*) Ellei konekivääriä ole, voi kuljettaa isompaa puulaatikkoa.

(Jatk. seur. n:ssa.)

Metsäsissi Hannu Aapranpoika

Kertomus Roth'in ja Spoof'in päiviltä

Kirj. *Heikki Asunta.*

(Jatk.)

JARKONVUOREN TAISTELU.

Kun Hannu Aapranpoika ehjin nahoin palasi tiedustelumatkaltaan, joka oli ollut vähällä jäädä ensimmäiseksi ja viimeiseksi, odotti häntä yllätys sissipartion majapaikassa. Mäyräsen Markku oli hänkin ehtinyt Virroille Ruoveden puolelta ja upeili nyt kaikkien riemuksi aito porilaisissa varusteissa, joista tärkeimmän osan muodostivat rinnan yli ristiin vedetyt tuohisuikaleet ja isiltä peritty, ylevästi kohti korkeutta kilvoitteleva kirkkohattu. Pari elämänsä keväässä kuolleen variksen sulkaa täydensi asua, ja musketista sai käydä seiväs, jonka käytössä Mäyräsen Markku aikaa päälle oli osoittautunut varsin taitavaksi. Muuan joukostaan eksynyt ja luonteeltaan väkivaltaiseksi osoittautunut kasakka oli nimittäin tullut Mäyräsen Markun toimesta perusteellisesti pehmitetyksi leirin lähimailla.

Mutta Markun varusteet herättivät tuotapikaa muutakin kuin naurua. Kun Hannu Aapranpoika teki selvää matkastaan ja johtomiehet havaitsivat, miten suuren ylivoiman kanssa heidän pikapuoliin oli jouduttava tekemisiin, heräsi Jussi Kortmanin terävässä päässä ajatus karustaa muutkin sissijoukkoon liittyneet talonpojat „porilaisittain”. Herraskylän kaskimaitten sorjavartiset koivut saivat pian riisua verhonsa muita tarkoituksia varten, ja Virtain isäntien kirkkohatut korotettiin sotilaalliseen säätyyn. Etäämpää tarkastellen näyttikin joukko tuon muodonvaihdoksen jälkeen varsin käyttökuntoiselta „kaartilta”, ja merkitsevästi hymyillen alkoi Roth johtaa miehiänsä Visuveden eteläistä kylää kohden.

Vaskivedellä vaihdettiin „apostolin vaunut” airoihin, ja vesitaival Kukonpohjaan katkesi leikiten. Täällä saatiin pian tietää, että „jauholaivue”, jonka Hannu Aapranpoika ja Mäyräsen Markku aikaisemmin olivat nähneet Miestamon vuolteella, lepäili nyt Jarkon sillan pielessä, saattomiehistön turhaan yritellessä solmia suhteita visuveteläisten alkuasukkaitten kanssa.

Roth tiedusti nyt miehiltään, kenellä oli halua lähteä ottamaan selvää tilanteesta. Joka mies oli valmis, mutta Mäyräsen Markku astui ensimmäisenä ulos rivistä ja tuli valituksi. Pian oli hän riisunut yltään „porilaistamineensa” ja valmistautui matkaan, josta oli tuleva hänen viimeisensä.

Oli kajaa, kirkas heinäkuun päivä. Jarkon vuolteen rannat olivat autiot, eikä ollut ajattelemistakaan lähestyä niitä salaa, hiipien. Rohkea tiedustelija marssi siis suoraan vihollisen leiriin ja luotti hyvään onneensa. Hänet otettiin vaarattomana miehenä vastaan, ja vapaasti sai hän keskustella soutajiksi pakotettujen Pirkkalan miesten kanssa, jotka auliisti antoivat hänelle tietoja etelän asioista, milloin harvojen suomentaitoisten ryssien korva vältti. Ryssät taas puolestaan utelivat Markulta parhaansa mukaan pohjoisen kuulumisia, ja tämä teki omalla tavallaan heille selvää tilanteesta. Vaaraa ei ollut tarjolla, sanoi hän, sopi vain jatkaa matkaa vaikka suoraan Lapualle, „finskit”, hätähousut olivat livistäneet sinne, missä pippuri kasvaa. „Hjuva, hjuva!” riemuitsivat aron pojat ja kestitsivät avosydämin Mäyräsen Markkua, joka rasvaista lampaankoipea rangaisten arvioi jokaisen ryssän sotaiset kyvyt erikseen ja hioskeli toivorikkaana kynsiään, odotellen kärsimättömänä tilaisuutta palata takaisin Kukonpohjan leiriin.

Yömyöhällä hän luuli sellaisen tulleen. Yksi ainoa vartija oli valveillaan, ja kun tämä oli kierroksensa pisimmässä vaiheessa, lähti Markku.

Mutta matka loppui lyhyeen. Ryssä havaitsi hänet, kun hän kiireen vilkkaa yritti päästä suojaavan kumpareen taakse. Laukaus kajahti, ja murheekseen huomasi Markku, että ryssässä oli ollut odottamattoman paljon pyssymiehen vikaa. Pohjeluu katkesi pahasti rasahtaen, ja toivotonta oli enää ajatella matkantekoa.

Leiri heräsi tuossa tuokiossa, ja tuossa tuokiossa oli myöskin Markun tuomio luettu. Nagaikat naukuivat ja vaahto suussa karjuen koetti upseerintapainen saada totuutta julki onnettoman vangin vangin suusta. Mutta hammasta purren kesti Markku kaiken, kesti vielä hiljaisen korvennuksen nuotiollakin, huutaen vain siksi, että sisseillä olisi ollut tilaisuus kuulla, miten tiedustelijan oli käynyt matkallaan. Sanallakaan hän ei ilmaissut partion salaisuutta, ei, vaikka ryssien hosurit viilsivät kirveltäviä vakoja ennestäänkin ruhjoutuneeseen selkään ja vaikka upseeri takasi hänelle hengen tiedoistaan. Vasta aamun kajastaessa lopetti erään kasakan liiaksi innokas pistin hänen uskollisen sydämensä lyönnit.

Mäyräsen Markun huudot kuultiin sissien leirillä ja niitten kiihoittamana päätti Roth ryhtyä hyökkäykseen heti, vaikkei hänellä ollutkaan tietoa vastustajan voimista.

Yöunestaan häirittyinä olivat ryssät painuneet uudelleen levolle, ja sissien hyökkäys yllätti heidät täydelleen. Vuolteen pohjoispuoleinen ranta saarrostettiin tarkoin, ja etelän puolelle kiersi veneillä Kortmanin ryhmä, johon Hannu Aapranpoikakin nyt kuului. Se valitsi tarkoin asemansa ja odotti rantalepikon suojassa täysin levollisena, milloin ensimmäiset laukaukset pamahtaisivat toisella puolen.

Kauan ei miesten tarvinnutkaan odottaa. Huikeasti hurraten syöksyivät kiihoittuneet sissit ryssäjoukon kimppuun, joka mielettömässä kauhussaan yritti tunkeutua sillalle tai paeta veneisiin. Huolellinen yhteislaukaus selvitti pian sillan, joka vastaisten yllätysten varalle sytytettiin tuleen, ja veneisiin päässeet vaipuivat hekin kokoon yksi toisen jälkeen.

Taistelun kestäessä määräsi Kortman Hannu Aapranpojan tuulen alle ottamaan selvää, olisiko jonkun ryssistä sittenkin onnistunut savun suojassa uida yli vuolteen ja pelastautua. Oli tärkeätä, ettei yksikään pääs-

syt pakoon; vihollisella ei saanut olla hajuakaan siitä, että „Ruttin" ja „Spuffin" „legioona" oli tunkeutumassa jo itse Pohjois-Hämeen sydämeen.

Tosiaankin. Ehdittyään vuolteen alajuoksun vaiheille havaitsi Hannu Aapranpoika, että muuan uskalias aron mies kiipesi hosureineen ylös rantatörmää ja oli valmis taisteluun henkensä edestä. Mies oli vahva, rokonarpinen hirvitys, puolta kyynärää Hannua kookkaampi ja kaikesta päättäen arosuden vaistoilla ja taipumuksilla varustettu. Hän kävi päälle siekailematta, nähtävästikin arvellen, ettei hennossa nuorukaisessa ollut sanottavaakaan vastusta hänen kaltaiselleen urokselle. Mutta hän erehtyi. Nopealla liikkeellä tempasi Hannu Aapranpoika kookkaan kiven maasta, nakkasi sen nokkelasti ryntääjää kohden ja huomasi pian, että se oli tehnyt tehtävänsä. Ryssä lysähti tantereeseen vuotavin ohimoin, yritti nousta, mutta vaipui takaisin valittua kirousta tapaillen. Hetken katseli Hannu Aapranpoika kuollutta vastustajaansa ja tunsi säälin laineen menevän lävitseen. Mutta sitten hän muisti Mäyräsen Markun kajeat kuolinhuudot, terästi luontonsa ja kuljetti äkillisen mielijohteen valtaamana ryssän taistelupaikalle. Kortman otti hänet vastaan tyytyväisesti myhäillen. „David ja Goljat", sanoi hän ja taputti Hannu Aapranpoikaa tanakasti olkapäälle.

Sillä välin olikin taistelu jo taisteltu. Ryssien upseerit ja puolisen tusinaa miehiä makasi köysissä rantatöyräällä, ja soutumies toisen jälkeen ilmoittautui Rothin „rykmenttiin". Jarkon silta loimotti täydessä tulessa ja luhistui pian sihisten vuolteen veteen. Vaasan maantie katkesi auttamattomasti, ja ryssien kuormastoilta oli tie pysyvästi poikki. Yhdeksän täyteen lastattua kirkkovenettä takasi sisseille leivän puolen usean kuukauden ajaksi, ja itsekseen kiroillen katselivat ryssän upseerit, miten Pirkkalan miehet kiskoivat tuohta koivuista ja varustivat itseään „porilaistunnuksin".

Pian muutti jauhosoutue kurssin etelää kohti. Halki tyynen, kimaltelevan Tarjanteen se souteli Syvingin vuolletta kohti, otti sitten suunnan itään ja pesiytyi Hauhon lahden korkean kaislikon suojiin.

Mutta Tarjanneveden lehtevään saareen hautasi Hannu Aapranpoika lapsuudentoverinsa pahoin kärvennetyn, melkein tuntemattomaksi palaneen ruumiin.

(Jatk. seur. n:ssa.)

Kenelle lienee kelvannut?

Allekirjoittanut tiedustelee täten kohteliaimmin posti- ja lennätinlaitokselta, mihin lienee kadonnut Viipurista heti pääsiäispyhien jälkeen minulle „Luo Lippujen!"-lehden osoitteella lähetetty kirje, joka sisälsi erään Etsivän Keskuspoliisin agentin tarkat tuntomerkit ja hyvin onnistuneen valokuvan.

Helsingissä 8. 5. 37.

VILJO LIUS.

KANSALLISTA NUORISOTOIMINTAA

Kesätoiminnan päätapahtuma:

KUORTANEEN NUORISOKURSSIT

Nuoriso-osastojen kesätoiminnan varalle tulee kunkin osaston johdon laatia tarkka suunnitelma. Ulkoilua, hyökkäysretkiä pyörillä, autoilla ja jalan sekä yhteisiä laivamatkoja harrastettakoon lujasti.

Mutta kesätoiminta keskittyy kuitenkin leiripäiviin. Leiritoiminta on kaikkien nuorisoliikkeitten vaikuttavimpia työmuotoja. Niinpä meidänkin tulee niihin kiinnittää erikoinen huomio.

Eräät piirit ovat ilmoittaneet järjestävänsä maakunnallsia leirejä syyskesällä. Näihin osallistukoon jokainen piirin osasto mahdollisimman voimakkaasti. Toivottavasti niitten ohjelmaan otetaan nyt ensi kerta uusi muoto: työpalvelus!

Kuortaneen leirien ilmoittautumisaika on jo alkanut. Ilmoittautumiset lähetettäköön osoitteelle: IKL:n Keskustoimisto (Nuorisojaosto), Helsinki, Mikonk. 15. A.

Entistä suuremmalla joukolla kerääntyköön kansallinen nuorisomme lippujen alle tänä kesänä. Meitä parjataan paljon, vastatuuli puhaltaa, kansanrmtama hallitsee kaduilla. Aika on jo nousta isänmaan pyhien arvojen pilkkaa vastaan! Aika on jo nuorison kerääntyä luo lippujen!

Nuorisotyö voimakasta

ETELÄ-HÄMEESSÄ

IKL:n Keskustoimiston nuorisojaosto on suunnannut toimintansa pääasiallisesti maalaisnuorison keskuuteen, ja on siinä suhteessa jo nyt saavuttanut ilahduttavia tuloksia. Kaikkialla siellä, missä piirien nuorisotyön ohjaajiksi on löydetty sopiva henkilö, on maakuntiin syntynyt nuoriso-osastoja.

Tässä mielessä ovat parhaat tulokset nähtävissä tällä hetkellä *Etelä-Hämeessä*. Vanajan kursseille, jossa oli luentoja myös nuorisotoiminnasta, olivat monet Etelä-Hämeen paikallisosastot lähettäneet osanottajia saamaan ohjeita nuorisotyötä varten. Piirin nuorisotyön ohjaajaksi on nimitetty Hämeenlinnan nuoriso-osaston entinen johtaja *Reino Arppi*. Mainittujen kurssien jälkeen on piirin alueella jo ehditty perustaa useita osastoja ja monissa paikallisosastoissa suunnitellaan nuorisotyön aloittamista vielä tämän kevään kuluessa. Tällä hetkellä on seuraaville Etelä-Hämeen kunnille perustettu nuoriso-osastot: *Hämeenlinnaan, Lahteen, Toijalaan, Janakkalaan, Riihimäelle, Kylmäkoskelle, Lopelle* ja *Lammille*. Lisäksi ainakin *Forssassa* ja *Tammelassa* on nuoriso-osasto juuri perusteilla.

Nuorisotoiminnan johtaja Arpin ilmoituksen mukaan suunnitellaan omien maakunnallisten nuorisoleirien järjestämistä ensi syyskesäksi. Kuortaneen nuorisokursseille yritetään saada maakunnasta mahdollisimman runsas edustus.

Ensi syksynä aloitetaan toiminta Etelä-Hämeessä niinkuin kaikkialla muuallakin täydellä vauhdilla.

Etelä-Hämeen nuoriso on valkoista nuorisoa, mutta se kaipaa vielä kansallista herätystä. *Sen herätystyön on tekevä maakunnan IKL-nuoriso.*

Toivottavasti muissakin maakunnissa seurataan Etelä-Hämeen kansallisen nuorison antamaa ilahduttavaa esimerkkiä.

TURKU.

Osasto on koko talvikauden ollut vilkkaassa toiminnassa. Ao:t ja ryhmät ovat pitäneet kokouksia. Retkeilyinnostus on nyt myös kohoamassa. M. m. muutamat ao:t ovat sunnuntaisin järjestäneet pieniä kävelyretkiä lähipitäjiin.

11. 4. järjestettiin hyökkäysretket Naantaliin ja Raisioon. Molemmissa tilaisuuksissa olivat huoneet täynnä kuulijoita. Puheita pitivät piirisiht. V. Turtiainen, yliopp. H. Penttilä ja opisk. Osm Heikola. Lisäksi ohjelmassa oli lausuntakuoroesityksiä. 2. 5. järjestettiin toinen retki, tällä kertaa Lietoon. Tilaisuudessa oli ilahduttavan paljon kuulijoita. Puheita pitivät piirisiht. V. Turtiainen ja luutn. A. Vuorimaa. Lausuntakuoro oli tälläkin matkalla mukana, esittäen reipasta ohjelmaa.

Osastolla oli 5. 5. -37 veljesilta. Omien jäsenten suorittaman ohjelman lisäksi puhui toimittaja Viljo Lius.

„Kesän toiminta suuntautuu pääasiassa hyökkäysretkiin eri puolille Varsinais-Suomea. Lausuntakuoro on harjoitellut säännöllisesti ja paikallisosasto on valmis taisteluun kansallisen ajatustavan istuttamiseksi nuorisoon.

Prj.

SALO.

Salon nuoriso-osaston perustavaan kokoukseen Viestin kerholle 6. 5. oli kertynyt neljättäkymmentä nuorta. Tilaisuudessa puhuivat m.m. piirisihteeri V. Turtiainen ja nuorisojaoston apulaisjohtaja Viljo Lius. Osasto päätettiin perustaa ja alustavat toimintasuunnitelmat laadittiin. — Kuortaneen kursseille lähettää osasto useita osanottajia.

Yliopistokysymyksen . . .

(Jatk. siv. 173.)

maasta karkoitetuksi: *„Sen, joka tahtoo hyvää, täytyy koko elämällään ja sielullaan olla uskollinen ja taistellen kaatua ja voittaa ikuisen ja kauniin puolesta.”* Ei ole säikähdettävä sitä häväistystä ja pilkkaa, jota saa suomalaisuusasian vuoksi kärsiä oman kansansa taholta, sillä se on aina kuulunut suomalaisuusasian *„luonnolliseen kehitykseen”*. — Lauri Kivekäs, joka oli ensimmäisiä suomalaisen yliopiston vaatimuksen esittäjiä ja joutui senvuoksi melkein vertaansa vailla olevan häväistyksen alaiseksi lausui vastustajistaan tulisessa puheessaan suomalaisen yliopiston puolesta: *„Siellä missä jahti käy eteenpäin siellä piskit haukkuvat!”* Suomalaisuuden asia menee sittenkin eteenpäin puoluepiskien haukkumisesta huolimatta, sillä sitä ajaa Suomen kansallinen nuoriso, jolle tässä maassa kuuluu tulevaisuus. Se pesee kerran suomalaisuuden lipusta ne tahrat, joita puoluejohtajien kädet ovat siihen jättäneet. Senvuoksi se sinkoaa tälläkin hetkellä vastustajiaan kohti ne sanat, jotka lausui kerran J. W. Snellman: *„Se suomalaisuuden liike, jota te isät ette tajua, menee eteenpäin. Ei ole olemassa inhimillistä voimaa, joka kykenisi sitä estämään.”*

Kajaanissa 11 p:nä toukokuuta 1937.

Elias Simojoki.

Kirjallisuutta.

"Retkeilyn opas."

WSOY. — Hinta 25:—.

Vuosikausia ovat retkeilijämme kaivanneet käsikirjaa, josta saisi tarkkoja ja yksityiskohtaisia ohjeita tämän yhä laajemman harrastuksen kohteeksi muodostuvan urheilun alalta.

Nyt on „Retkeilyn Opas” ilmestynyt Suomen „Opintoretkeilykerhojen Liiton” toimittamana ja ottaa sen „vanha teini” vastaan ilolla, kuten kaivatun ystävän ainakin.

Kirjan asiantuntemuksella laaditut, retkeilyn kaikkia eri aloja koskettelevat artikkelit on havainnollistutettu runsaan kuvituksen kautta. Jo heti ensi sivuilta voi päätellä, että toimittajat ovat olleet tehtävänsä tasalla, ja ennustamme, että kirjasta tulee vuosikausiksi retkeilyn harrastelijoille vakituinen avustaja.

Mutta kirja ei ole yksinomaan retkeilijäin ja reippailijain yhä laajentuvassa piirissä välttämätön, sillä retkeilypropagandan tekijänä „suuren yleisön” keskuudessa on sillä myös oleva oma merkityksensä.

Toivomme „Retkeilyn Oppaan” opettavan tuhansia suomalaisia rakastamaan tätä kaunista isäimme maata ja johdattavan varsinkin nuorisoa pois veltoudesta ja välinpitämättömyydestä terveitten elämäntapojen tielle.

Retkeilijä.

Tämän numero sisältää:

Mitä tekemistä on TELESKOOPPI-MEKANISMILLA täytekynässä

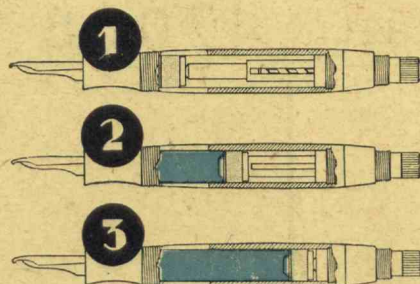
Montblanc on kauan ollut Europan hieno täytekynä. Se on saavuttanut suosion useammassa kuin 60 maassa. Nyt siihen on tehty nerokas parannus — teleskooppi-täyttömekanismi — joka yhä vain lisää kynän hyödyllisyyttä. Kuitenkin Montblanc on yhtä huokea kuin tavalliset täytekynät.

Teleskooppi-täyttömekanismin ansiosta — joka toimii kuin vedenalaisen teleskooppimekanismi — uusi Montblanc vetää **mustetta puolta enemmän** kuin tähän asti valmistetut täytekynät. Se on aina käyttövalmiina eikä se koskaan tahri. Montblanc "Meisterstück", jossa on silkinsileä iridiumterä, taataan eliniäksi.

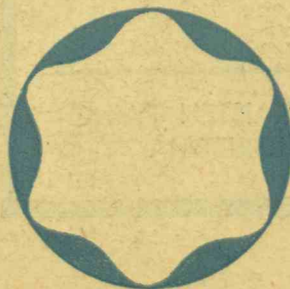
Uusi, uudenaikainen Montblanc on saavuttanut täydellisyyden tuntuman. Kokeilkaa sillä kirjakaupassa. Monipuolinen valikoima. Hinnat 150 markasta alkaen.

Pääedustaja:

KOULUAITTA O.Y.
Helsinki.

MONTBLANC

kynä joka tottelee

(Kilpailuilmoitus)

Seinäjoki 1937. Lakeuden Kirjapaino.